

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת הבכירה דורית פיינשטיין

תובעים
1. צבי אולסקר
2. יהונתן גלסנר
3. יצחק גלזר
4. אריה קאהן

נגד

נתבעת המודיע חברה בע"מ

פסק דין

1
2 1. בפני תביעה לפיצוי בסכום של 400,000 ₪ על פי חוק איסור לשון הרע (התשכ"ה-1965)
3 וזאת בגין כתבה שהנתבעת פרסמה ביום 6.9.2024 תחת הכותרת "זעזוע בקהילה החרדית
4 במעלה עמוס". בכותרת משנה נכתב כי "גורמים "חרדיים" פועלים למנוע מבנים תקינים
5 לגני ילדים מהציבור החסידי". שמותיהם של התובעים הוזכרו בכתבה, כמי שמנעו את
6 המבנים התקינים, ומכאן התביעה שבפני.
7

רקע עובדתי וטענות הצדדים:

8
9 2. מעלה עמוס הוא יישוב בעל אופי חרדי בגוש עציון. כפי שעולה מכתב התביעה, ביישוב יש
10 קהילות חרדיות שונות, ומתגלעות ביניהן לא פעם מחלוקות על רקע ההטרוגניות של היישוב.
11 התובעים הם כולם תושבי מעלה עמוס, ומשתייכים לזרם החרדי-ליטאי. התובעים 1 ו-2 היו
12 חברי וועד היישוב, התובע 4 הוא נציג היישוב במליאה של המועצה האזורית גוש עציון
13 והתובע 3 אינו נושא בתפקיד רשמי כלשהו.
14 3. הנתבעת היא הבעלים של עיתון "המודיע" שהוא עיתון הדגל של הזרם החרדי-חסידי. עיתון
15 המודיע על פי סקרים שהתובעים צירפו לכתב התביעה הוא העיתון היומי הנפוץ ביותר במגזר
16 החרדי (הנתבעת תכונה להלן: "העיתון").
17 4. בקליפת אגוז אציין כי גן אחד שבו למדו ילדי חרדים ליטאים והוא היה גן ממלכתי דתי
18 ובאישור משרד החינוך, היה ממוקם במבנה יביל ללא ממ"ד. לעומת זאת גן שבו למדו בנות
19 של חרדים חסידים, שפעל בשפה יידיש ולא בעברית, ושהיה גן במעמד מוכר שאינו רשמי,
20 היה בתוך מבנה קבוע. אין חולק כי הציבור הליטאי לא היו מרוצה ממצב זה. ועד ההורים
21 פנה לתושבי מעלה עמוס במיילים וביקש כי יגישו התנגדויות למועצה מטעמים אלו, וגם
22 מהטעם שהגן פועל ללא רישיון ובניגוד לתב"ע. הועד גם ציין בכתב האנונימי כי ההתנגדות

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

1. לגן היא חלק ממאבק בכניסה של החסידים למעלה עמוס. התובעים 1, 2 ו-4 הביעו התנגדות
2. בפורומים בהם הם יושבים, ועד מעלה עמוס והמועצה המקומית גוש עציון.
3. 5. הכתבה מושא תובענה זו היא תחת הכותרת שצוטטה במבוא לפסק הדין. הכתבה מובאת
4. במלואה להלן:

"בקהילה החרדית ב"מעלה עמוס" מביעים זעזוע ושאת נפש: גורמים "חרדיים" פנו למשרדי ממשלה ע"מ לשלול מהגנים החרדים החסידיים מבנים תקינים, בתואנה כי הגנים מנוהלים ע"י עמותה כמקובל בציבור החרדי ואינם גנים רשמיים. בין היתר נעשתה פניה לראש המועצה נגד ההקצאה לגני המוכש"ר. המאבק המתמשך על צביון הישוב מעלה עמוס הולך ומתעצם בימים אלה, עם התקרב שנת הלימודים תשפ"ה הבעל"ט. ביישוב "מעלה עמוס" שיש גני ילדים. שני גני ילדים ממלכתיים דתיים המשמשים את בנות הציבור הליטאי, שני גני ממ"ח המשמשים את בני הציבור הציבור הליטאי, ושני גני מוכש"ר המשמשים את הציבור החסידי. גורמים ביישוב מדגישים, כי בני הציבור הליטאי לומדים במוסדות ממ"ד וממ"ח, ולא כמקובל בציבור החרדי בכל רחבי הארץ, לכאורה עפ"י הנחייתו של רב היישוב, הרה"ג רבי וואלף חרל"פ שליט"א. לקראת שנה"ל המתקרבת, החליטה המועצה האיזורית "גוש עציון" לקצות שני מבנים לגני הילדים החסידיים ביישוב, שהתקיימו עד כעת בדירות שכורות. ההחלטה היתה לצנינים בעיני ועד היישוב, ועד הישוב שחבריו צבי אולסקר ויונתן גלסנר ואריה קאהן חבר המועצה ויצחק גלזר הפעילים במאבק נגד החסידים הנ"ל נחשבים כביכול "בני תורה", פנו לשורה של גורמים ממשלתיים ומשפטיים בתואנה כי הגנים החסידיים הם מהזרם המוכש"ר ואין הצדקה משפטית להעניק להם מבנים. ביום חמישי האחרון התכנסה מועצת גוש עציון לישיבה מיוחדת בנושא. לישיבה הגיעו נציגים הן מהציבור החסידי והן מן הציבור הליטאי ביישוב, לאחר שמיעת שני הצדדים החליטה המועצה ברוב מוחץ למעט חבר מועצה אחד בשם אריה קאהן שהתנגד להקצאה בטענות שונות ומשונות להקצות את הגנים לגנים החסידיים ביישוב. מנהלי עמותות מוסדות חינוך מהזרם המוכש"ר והפטור, הזהירו כי פניות מסוג זה למשרדי ממשלה וליועמ"ש עלולות לגרום נזרים בלתי הפיכים לכל מוסדות החינוך החרדי בכל רחבי הארץ."

6. התובעים טוענים כי ההתבטאויות הבאות בכתבה הן בגדר לשון הרע:
 - א. כותרת הכתבה שעוסקת בזעזוע שגרמו התובעים לחסידים ביישוב מעלה עמוס, כאשר התנגדו להקצאת מבנים תקינים לגני ילדים של חסידים.
 - ב. הכינוי של התובעים במראות כפולות ומכופלות "חרדים" ונחשבים כביכול "בני תורה".
 - ג. הטענה שהתובעים פנו לשורה של גורמים ממשלתיים ומשפטיים **בתואנה** כי אין הצדקה משפטית להעניק לגנים החסידיים מבנים.
 - ד. הטענה כי רק חבר המועצה, התובע 4, מכל חברי המועצה התנגד להקצאת מבנים לגנים החסידיים ביישוב, "בטענות שונות ומשונות".
 - ה. פניות מסוג זה למשרדי ממשלה וליוע"ש עלולות לגרום נזקים בלתי הפיכים לכל מוסדות החינוך החרדי בכל רחבי הארץ.
7. התובעים טוענים כי הטענה של המודיע (בין אם היא מפורשת ובין אם משתמעת) שהם לא חרדים היא טענה פוגענית שיש בה כדי להכפישם, לבזותם ולהשפילם. גם הטענה שהתובע 4 היה חבר המועצה היחיד שהתנגד להקצאת מבנה לגן החסידי היא טענה לא נכונה, ותכליתה להציג אותו כמי שמתנכל לתושבים החסידים של "מעלה עמוס". בכל הנוגע לפניות של

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

- 1 התובעים הרי שהם לא פנו ב"תואנה" אלא הגישו עתירה לשם סגירת גן שהיה לא חוקי,
- 2 וחזרו בהם מהעתירה רק כאשר הוקצה לגן מקום אחר. גם הטענה שהפניות של התובעים
- 3 עלולות לגרום לנזקים בלתי הפיכים לחינוך החרדי היא טענה שהיא בגדר לשון הרע. טענות
- 4 העיתון מציגות את התובעים כמי שאינם מקצועיים, בתפקידיהם הציבוריים, ומונעים
- 5 משיקולים זרים.
- 6 8. בכל הנוגע לתובע 3 הרי שהוא טוען שאינו איש ציבור ולא ברור מדוע שמו השתרבב לכתבה.
- 7 העיתון טען כי טענה זו של התובע 3 היא בגדר הרחבת חזית אסורה, אך טענה זו אינה נכונה.
- 8 התובעים טענו כבר בסעיף 1 לכתב התביעה כי "חלקם נושאים בתפקידים ציבוריים שם". די
- 9 בטענה זו, כדי להבהיר שלא כל התובעים נושאים בתפקידים ציבוריים ועל כן הטענה בדבר
- 10 הרחבת חזית נדחית כבר עכשיו.
- 11 9. העיתון טוען כי הדברים אינם בגדר לשון הרע. אך עיון בטענות העיתון מעלה כי למעשה הוא
- 12 מערב בין טענותיו, שכן הוא טוען שהדברים אינם לשון הרע אלא משקפים מצב אמיתי שבו
- 13 הציבור הליטאי הוותיק במעלה עמוס פוגע בציבור החסידי השייך לקהילת ביאלא ומצר את
- 14 רגליו. כלומר טענה זו עוסקת למעשה בהגנת "אמת דיברתי", ולא בשאלה האם הפרסום
- 15 הוא לשון הרע.
- 16 10. העיתון גם טוען כי הפרסום הוא בגדר "הבעת דעה בתום לב", וכן כי התובעים הם אישי
- 17 ציבור ועל כן יש להביע דעה על מעשיהם שכן זהו עניין בעל חשיבות ציבורית גדולה. עוד נטען
- 18 כי הפרסום היה לאחר תחקיר עיתונאי מבוסס, ועל כן חלה הגנת "העיתונות האחראית".
- 19 בכל הנוגע לתובע 3 הרי שהעיתון טוען כי הוא גם איש ציבור, ובעניין אי ציון לגבי הטענה
- 20 שהתובע 4 היה היחיד שהצביע כנגד קיום הגן החסידי, שעה שהייתה מתנגדת נוספת, הרי
- 21 שזהו פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.
- 22 11. שני הצדדים הסכימו בישיבת קדם המשפט כי אין מחלוקות עובדתיות ביניהם, שדורשות
- 23 הזמנת עדים, ועל כן התיק נקבע להגשת סיכומים.

דיון והכרעה:

האם הפרסום הוא לשון הרע:

12. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע קובע מהי לשון הרע:

"... דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרם לשנאה, לבוז או ללעג

מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו,

במשלח ידו או במקצועו;

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו

המינית או מוגבלותו;

על פי הפסיקה הבדיקה אם ביטוי הוא לשון הרע היא בדיקה אובייקטיבית. בע"א

723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, ו-3 אח' נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, לא 281 (1977)

נקבע כי:

"כאשר בית-המשפט בוחן דברים שפורסמו בעתון ומבקש ליישם את המבחן של

האדם הסביר והרגיל, עליו להעריך מה משמעותן ומובנן של המילים בעיני קורא

העתון הרגיל ולשקול איך היה הלה מבין את הכתוב. לכלל האמור, המפנה אותנו

אל משמעותן הרגילה של המילים, יש ביטוי נוסף: יש לפרש את המילים בהקשר

בו פורסמו, ללא היזקקות לנתונים חיצוניים נוספים העלולים לשנות את משמעותן

או להרחיבן, אלא אם ניתן להוכיח כי גם נתונים נוספים אלה הם בגדר ידיעתם

הרגילה של אלה ששמעו או קראו אותם".

13. כאמור העיתון לא הסביר מדוע הפרסום לגופו אינו לשון הרע. ברור כי פירסומים שטוענים

שאנשים שמשתייכים לזרם חרדי אחר, הם "חרדים" או "נחשבים כביכול "כבני תורה""

עונים על ההגדרה כפירסומים שיכולים להשפיל, לבזות או להפוך את התובעים למטרה

לשנאה. גם הפרסומים כי ההתנגדות לגן הילדים נבעה ממניעים זרים, בהקשר של מחלוקות

בין זרמים חרדים, עונה על הגדרת לשון הרע לרבות פגיעה במשרה הציבורית של אלו מבין

התובעים הנושאים במשרה כאמור. מובן שבהקשר של הכתבה האדם הסביר יבין כי הפנייה

לגורמי ממשלה בתואנות, כאשר נטען שיש לתובעים מניעים זרים, והחשש מנזק לכלל

החינוך החרדי, היא טענה פוגענית שעשויה להפוך את התובעים למטרה לשנאה במגזר

החרדי.

14. יוזכר כי על פי הפסיקה אין צורך להתייחס לפרסום משפט משפט אלא די בכך שההתרשמות

הכללית היא שיש בו כדי לפגוע, להשפיל ולהפוך אדם למטרה לבזו ושנאה. ההתרשמות

הכללית במקרה זה היא קשה, החל בכותרת הכתבה וכותרת המשנה שלה, שמעידה על זעזוע

ומעשים קשים, ועד לפירוט שמתייחס לתובעים כמי שמתחזים לחרדים, מתחזים לבני

תורה, ופועלים כנגד החינוך החרדי.

15. התנאי השני על פי פס"ד הוצאת עיתון הארץ הוא שהיה פרסום, ותנאי זה אינו שני

במחלוקת. העיתון לא הכחיש כי הוא העיתון הנפוץ ביותר במגזר החרדי-חסידי, ותפוצתו

גדולה יותר ביום שישי בשבוע, שזהו היום בו פורסמה הכתבה. מכאן שהעיתון פירסם לשון

הרע ויש לעבור ולבחון האם קמות לו כטענתו הגנות על פי דין.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 24-11-34403 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

הגנת "אמת בפרסום":

16. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, מתייחס להגנה המרכזית שנתבעים יכולים לטעון לה כאשר הם מפרסים לשון הרע

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש."

17. העיתון טוען כי הפרסום שיקף נאמנה את המציאות במעלה עמוס ביחס לסכסוך קשה בין הזרם החסידי לליטאי. טענתה הראשונה והמרכזית היא שהתובעים פנו "לשורה של גורמים ממשלתיים ומשפטיים בתואנה כי הגנים החסידיים הם מהזרם המוכש"ר ואין הצדקה משפטית להעניק להם מבנים". התובעים 1, 2 ו-4 מכחישים זאת, וטוענים כי פנו בהליך מנהלי נקודתי נגד הפעלת גן אחד שהיה בלתי חוקי בדירת מגורים ללא היתר. הנתבעים מפנים למכתבים שנשלחו על ידי הוועד של היישוב ועל ידי המועצה האזורית כדי לתמוך בטענה זו. הנתבעים גם מפנים לדבריו של כב' השופט ביאלין אלעזר בפסק הדין, ולפיו העתירה הוגשה על רקע הסכסוך בין שני הזרמים ביישוב. אין חולק כי אכן יש סכסוך בין הליטאים לחסידים ביישוב אך לא זו השאלה שבמחלוקת. השאלה היא האם התובעים הם שפנו לגורמים ממשלתיים, והאם הם פנו בטענה כללית כנגד כל הגנים, והאם הטענה היתה שאין להקצות מבנים לתלמידי הזרם החסידי שכן הם לומדים בזרם המוכר שאינו רשמי.

לדעתי, טענת העיתון כי הפרסום אמת דינה להידחות, שכן היא כשל מלהוכיח מעורבות אישית של כלל התובעים (ובפרט התובע 3 ששמו אינו מופיע באף מסמך). יתרה מכך, פנייה של ועד מקומי לערכאות לאכיפת דיני התכנון והבנייה – פנייה שאף התקבלה בפועל על ידי בית המשפט – אינה יכולה להיחשב מבחינה משפטית כפנייה ב"תואנות" שווא.

18. טענתו השנייה של העיתון נוגעת לקביעה בפרסום לפיה התובע 4 היה המתנגד היחיד להקצאת המבנים במליאת המועצה ביום 29.8.2024. ראשית ייאמר כי בפרוטוקול הדיון לא מצוין שהתובע התנגד להמשך הפעלת הגן מהטעם שהוא גן מוכש"ר אלא ציין מספר נימוקים: האישור לגן לא תואם את מספר הילדים בפועל בגן, ואין זה הגיוני שגן חדש שהוא גן מוכש"ר יקבל מבנה של קבע בעוד שגן שקיים כבר שבע שנים נאלץ להתנהל במבנה יביל. כלומר, לפחות למראית עין התובע 4 הציג נימוקים עניינים להתנגדות לגן ואלו לא צוינו כלל בכתבה.

בנוסף התובעים טוענים כי העיתון השמיט את העובדה התובע 4 לא היה המתנגד היחיד אלא הייתה מתנגדת נוספת שהזכירה שלגן אין ממ"ד. העיתון טוענת כי הכתבה הוא אמת מהותית, שכן חברת המועצה הנוספת שהצביעה נגד ההקצאה עשתה זאת מטעמים

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

- 1 בטיחותיים גרידא ולכן מדובר ב"פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש". התובעים משיבים
- 2 כי הצגתו כמתנגד יחיד נועדה להציגו כסרבן שרירותי, בעוד שההתנגדות בפועל נשענה על
- 3 שיקולים ענייניים ורחבים ששותפו על ידי חברי מועצה נוספים. גם בעניין זה אני מקבלת את
- 4 עמדת התובעים, שכן אם הגן אינו בטיחותי ואין בו ממ"ד, הרי שזהו מידע מהותי שצריך
- 5 להגיע לידעת הקוראים, ולא פרט לוואי. ציון פרט זה בכתבה היה משנה את ההתרשמות
- 6 של הקורא הסביר ומבהיר כי יש גם טעמים ענייניים להתנגדות, וגם כי ההתנגדות לא הייתה
- 7 מפי הזרם הליטאי בלבד.
- 8
- 9 19. טענתו השלישית של העיתון היא כי התובעים פעלו "להדיר את הציבור החסידי מלחיות
- 10 במעלה עמוס". לביסוס טענה זו היא מפנה למכתב המועצה האזורית מיום 12.8.2024 (נספח
- 11 5 לכתב ההגנה), בו הואשם ועד היישוב בניסיון להשבית את חיי החסידים. לדעתי, גם טענה
- 12 זו אינה מוכיחה אמת בפרסום, שכן מכתב המועצה האזורית מייצג עמדה חד-צדדית שלגוף
- 13 פוליטי בעיצומו של מאבק חריף, ואינו מהווה קביעה עובדתית אובייקטיבית. העיתון לא
- 14 יכול להסתמך על השמצות הדדיות בין צדדים יריבים כדי לבסס הגנת אמת משפטית
- 15 לפרסומיה שלה.
- 16
- 17 20. טענה נוספת היא כי הכינויים "חרדים" במרכאות ו"נחשבים כביכול בני תורה" משקפים
- 18 את המציאות האמיתית, משום שהתובעים הפרו את הנוהג המקובל בציבור החרדי ופנו
- 19 לערכאות אזרחיות במקום לדין תורה. התובעים משיבים כי מדובר בביטויי גנאי חמורים
- 20 במיוחד בחברה החרדית, ומצביעים על כך שאין איסור הלכתי על פנייה לערכאות בעניינים
- 21 מנהליים מול רשויות המדינה, וכי העיתון עצמו מתדיין בקביעות בבתי משפט אזרחיים.
- 22
- 23 לדעתי, השימוש במרכאות כפולות ובמילה "כביכול" נועד להשפיל ולבזות את התובעים
- 24 בתוך קהילתם. פנייה של נציגי ציבור לערכאות מנהליות מוסמכות לצורך אכיפת חוקיתכנון
- 25 ובנייה אינה מהווה בסיס עובדתי מוצק לשלילת מעמדם התורני של התובעים. אציין גם כי
- 26 עיתון המודיע עצמו פנה לבית המשפט, בהליכים שנוגעים לפנסיה, ואף כי הסביר שלא הייתה
- 27 לו ברירה, הרי שגם לעתירה מנהלית אין חלופה. לכן הגנת אמת בפרסום לא חלה בעניין זה.
- 28
- 29 21. טענתו החמישית והאחרונה של העיתון היא שהפרסום לפיו פועלם של התובעים עלול לגרום
- 30 "נזקים בלתי הפיכים לכל מוסדות החינוך החרדי בכל רחבי הארץ" הוא אמת עובדתית,
- 31 המבוססת על אזהרות שנתנו מנהלי עמותות חינוך מובילים בזרם המוכש"ר. התובעים
- 32 טוענים כי מדובר בטענה מופרכת ושקרית, וכי העיתון מעולם לא הציג ראיה לקיומם של
- 33 אותם "מנהלים" או לאזהרותיהם. גם בעניין זה העיתון לא הוכיח את טענותיו שכן בכתבה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

לא ציטט מנהלים או רבנים וגם בדיעבד לא הציג מכתבים המעידים על חשש להשלכה רוחבית.

22. משכך אני קובעת כי העיתון לא הוכיח את טענתו בדבר אמת בפרסום.

הגנת תום הלב והבעת דעה:

23. העיתון טוען כי עומדת לו הגנת תום הלב והבעת דעה בהתאם לסעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:
(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות".

ככל והעיתון יוכיח את ההגנה הרי שעדיין התובעים יכולים להוכיח כי בהתאם לסעיף 16(ב) העיתון לא פירסם בתום לב:

"חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 5.

24. ראשית אומר כי לא הוכח שהתובע 3 קשור לכל עניין ציבורי, והטענה הכללית של העיתון לפיה הוא מעורב לא הוכחה כלל, ומכאן שבעניינו לא הוכח תום הלב. אוסיף לעניין זה גם את סעיף 16(ב)(2) כאשר העיתון לא הראה כי נקט בשום אמצעי סביר כדי לברר אם הפרסומים הנוגעים לתובע 3 הם אמת.

25. שנית בכל הנוגע לתובעים 1, 2, ו-4 הרי שבהיותם אישי ציבור, חברי ועד ומועצה, יש מקום לפרסם דברים שנוגעים להתנהגותם והתנהלותם, אך הכתבה מערבבת באופן שמקשה על הפרדה בין תיאור עובדתי להבעת דעה. האם התובעים הם לכאורה חרדים או שזו דעת העיתון בלבד? האם הפנייה לבית המשפט והאם הטענות כנגד הפעלת הגן הן עובדתית טענות

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני :

משונות או שזו דעת העיתון? ומדוע "הטענות המשונות" לא מצוטטות מהפרוטוקול והעתירה?

26. גם בעניינם של תובעים אלו נסתרת חזקת תום הלב, הסגנון המזלזל של העיתון כלפי התובעים, לרבות העובדה שהעיתון בכלל נזקק לפרסם את שמם כאשר הטענה היא לסכסוך גורף במעלה עמוס. יתר על כן מדוע העיתון לא פנה לקבל את תגובתם ולו כראיה למאמץ מינימלי לברר את האמת.

27. על כן אני קובעת כי גם הגנה זו לא הוכחה.

הגנת תום הלב ואחריות עיתונאית:

28. סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע קובע כי
"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

.....

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

העיתון טוען כי מעמדו כעיתון המוביל של הזרם החסידי הטיל עליה חובה חברתית לפרסם את הפרסום, בשל היותו בעל אופי עיתונאי ובעל חשיבות ציבורית רבה. העיתון מדגיש כי הכתבה פורסמה בתום לב ובהתאם לסטנדרטים של עיתונות אחראית, זהירה והוגנת. העיתון טוען כי הפרסום נעשה רק לאחר "וידוא עובדתי מפורט ומעמיק", במסגרתו הסתמכו כתביה על מידע מפורט ומסמכים רבים, וכן שוחחו עם גורמים חרדים שונים, שהבהירו את השלכות מעשי התובעים.

29. הן התובעים והן העיתון מסתמכים על פסק הדין שניתן בעניין **בדנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך**, ששינה וחדש את ההלכה בנוגע להגנת סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע. בפסק הדין נקבע כי סעיף זה מיועד דווקא למקרים שבהם המפרסם לא יכול להוכיח כי פירסם אמת, וזאת כדאי לעודד עבודה עיתונאית אחראית ומתוך הנחה שהמפרסם לא תמיד יוכל להוכיח כי פרסום הוא אמת, אף אם הוא אכן אמת. על כן בית המשפט העליון קבע מספר תנאים לתחולתו של סעיף זה. ראשית שהפרסום יהיה על ידי מקור עיתונאי, ועניין זה לא שנוי במחלוקת שכן העיתון הוא כאמור העיתון החסידי המוביל. שנית שהפרסום הוא

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

1 בעל חשיבות ציבורית רבה, אף אם התובע עצמו אינו דמות ציבורית. אניח לצורך הדיון כי
2 הנושא הוא בעל חשיבות ציבורית רבה במגזר החרדי-חסידי ועבור תושבי מעלה עמוס.
3
4 30. התנאי השלישי לתחולת הגנת "העיתונאות האחראית" הוא שמדובר בפרסום שהוא תוצר
5 של עבודה עיתונאית זהירה ואחראית. בעניין אילנה דיין הוצגה רשימה לא ממצה של מבחני
6 עזר: האם העיתון הסתמך על מקורות מהימנים ורציניים; האם נקט אמצעים סבירים לשם
7 אימות העובדות המופיעות בפרסום, האם ביקש את התייחסותו של מי שעלול להיפגע
8 מהפרסום; האם המפרסם האמין בעת הפרסום כי המצג העובדתי שבפרסום משקף את
9 האמת כהווייתה; מהם טון הפרסום וסגנונו; האם בוצעה הצגה הוגנת ומאוזנת של הידיעות
10 שעמדו לפני העיתונאי; האם הכללת החלק שיש בו משום לשון הרע, הייתה הכרחית להשגת
11 תכלית הפרסום; והאם נעשה ניסיון להביא במסגרת הפרסום במקום הוגן את תגובתו של
12 הנפגע (ראו גם ע"א (מחוזי י-ם) 3209/09 חננאל רחמים מגד דיין נ' יאיר לפיד (נבו
13 26.10.2015)). מבחנים אלה אינם ממצים, ואינם צריכים להתקיים במלואם בכל מקרה נתון,
14 אך ככל שהפרסום חמור יותר כך נדרשת עמידה דקדקנית יותר בסטנדרטים של "עיתונות
15 אחראית".
16
17

18 31. אזכיר כי העיתון לא פנה לקבל תגובה מאף אחד מהתובעים בטרם פירסם את הכתבה.
19 התנהלות זו אינה ראויה ומנוגדת באופן מפורש לתקנון האתיקה של העיתונים שקובע
20 סטנדרט לעיתונות אחראית ואיתית. ארבעה ימים לאחר פרסום הכתבה התובעים שלחו
21 באמצעות בא כוחם מכתב בו דרשו כי יפרסמו התנצלות בעיתון בנוסח שיתואם עם בא כוח
22 התובעים. מכתב מסוג זה לא שולל את הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 17 לחוק, שכן אין בו
23 בקשה של התובעים לפרסם את גרסתם בעיתון. יחד עם זאת, כחלק מנסיבות האירוע אציין
24 שהעיתון התעלם מהמכתב, במקום אחד אישר כי המכתב הגיע ובמקום אחר טען כי המכתב
25 התגלגל לידי עובדים שלא הבינו את חשיבותו. כך או כך, העיתון לא התייחס למכתב כלל.
26

27 32. העיתון טוען שהסתמך בראש ובראשונה על מיילים שועד ההורים שלח בתפוצה רחבה ובה
28 ביקש מתושבי מעלה עמוס, הליטאים להתנגד לקיום גן הבנות החסידי, כחלק מהמאבק
29 בכניסת החסידים ליישוב. במיילים אלו הועלו גם טענות על כך שהגן במבנה קבוע, לעומת גן
30 של זרם החינוך הדתי של משרד החינוך. מיילים אלו לא קושרים אף אחד מהתובעים
31 למעשים שהעיתון מייחס להם ועל כן אין בהם כדי לתמוך בפירסומים הנוגעים לתובעים.
32
33

34 33. בנוסף טוען העיתון כי הסתמך על מכתבים שהוצגו לו ובהם ועד מעלה עמוס או בא כוחו של
35 הועד, למשרד החינוך, ליועצת המשפטית ועוד. בסיכומים הסביר העיתון כי התובעים 1 ו-2

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 34403-11-24 אולסקר ואח' נ' המודיע חברה בעמ

תיק חיצוני:

הם חברים בועד, אך התובעים הם לא החברים היחידים בוועד ובמשתמע גם לא החברים
הליטאים היחידים בוועד ולא ברור מדוע העיתון בחר לייחס דווקא להם את תוכן המכתבים.
עוד טוען העיתון כי מכתבים שהמועצה שלחה למשרד החינוך מעידים על התנהגות התובע
שכן הוא חבר במועצה. קשה מאוד לקבל את הטענה כי יש לייחס את פעולות הוועד, בא כוח
הוועד והמועצה דווקא לתובעים. מכאן שקשה לקבל את טענת העיתון כי היה ברור עובדתי
יסודי ומפורט.

34. סגנון הדברים בכתבה הוא מאוד קשה ומזלזל בתובעים. הכתבה לא עניינית, ולא מתייחסת
לגופם של הדברים ולמחסור במקומות לגנים במעלה עמוס ולשאלת סדרי העדיפות
בהקצאה, אלא לגופם של התובעים. ההתייחסות לתובעים כמי שהם ספק חרדים או ספק
בני תורה, אינו רלבנטי לדיון בגנים ולמצוקת המקום. ניתן היה גם להתייחס למאבק על
משאבים במעלה עמוס בין החסידים לליטאים מבלי להתייחס לתובעים כמי שאינם חרדים
מספיק או כלל לא חרדים.
למעשה אין בכתבה כלל הסבר עובדתי לגבי הבעיות במעלה עמוס, הפתרונות האפשריים,
החלופות וביקורת עניינית על עמדות שמתנגדות להמשך הפעלת הגן. העיתון לא הציג את
הידיעה באופן מאוזן והכללת כל החלקים שיש בהם לשון הרע, היא מיותרת לחלוטין, שכן
לא נדרש להכפיש את התובעים כדי לחלוק על מעשיהם ועמדתם.

35. על כן אני דוחה גם את טענות העיתון כי קמה לו הגנה לפי סעיף 15(2) לחוק לשון הרע.

סיכומי של דבר: התביעה מתקבלת והעיתון ישלם לתובע 3 סך של 70,000 ₪ ולכל אחד מיתר
התובעים סך של 40,000 ₪. בנוסף ישא העיתון בשכר טרחת בא כוח התובעים בסך 35,000 ₪ כולל
מע"מ והוצאות משפט בסך 5,000 ₪.

ניתן היום, ב' אלול תשפ"ו, 15 אוגוסט 2026, בהעדר הצדדים.

דורית פיינשטיין, שופטת בכירה

